

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**

Directie Klimaat

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/ezk

Behandeld door

[Redacted]

T 070 [Redacted]

@minez.nl

Ons kenmerk

DGKE-K / 19132137

Uw kenmerk

Datum

- 19 JUNI 2019 -

Betreft Deelbesluit I Wob-verzoek inzake klimaatakkoord

Geachte [Redacted],

In uw brief van 30 januari, ontvangen op 4 februari 2019, heeft u met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) informatie verzocht over het Klimaatakkoord.

Bijlage(n)

2

U vraag documenten met betrekking tot;

1. Alle facturen en onkostendeclaraties van de voorzitters van de klimaattafels alsmede van de voorzitter van het Klimaatberaad.
2. Alle notulen, agenda's en tussentijdse rapportages opgesteld door het Klimaatberaad.
3. Alle documenten die betrekking hebben op partijen in de meest brede zin van het woord die wilden deelnemen aan de klimaattafels mobiliteit, industrie, elektriciteit en gebouwde omgeving, maar om welke reden dan ook, geen onderdeel uit maakten van het overleg.
4. Alle documenten met betrekking tot voorstellen van de klimaattafel industrie, inzake CO2-heffing voor de industrie, (of: belasting en of toeslag in welke vorm dan ook en die geen onderdeel uitmaken van het Klimaatakkoord).
5. Het communicatieplan rond het Klimaatakkoord.

Procesverloop

De ontvangst van uw verzoek is schriftelijk bevestigd bij brief van 19 februari 2019, kenmerk DGKE/19047277. In deze brief is tevens de beslistermijn met vier weken verdaagd tot 1 april 2019.

Over dit verzoek heeft u op 7 april 2019 een e-mail ontvangen van [Redacted] van mijn ministerie waarin zij aan geeft de door u gevraagde documenten pas openbaar te maken na vaststelling van het Klimaatakkoord.

Naar aanleiding van deze e-mail hebt u op woensdag 8 mei 2019 contact gehad met [Redacted] van mijn ministerie. In dit telefoongesprek heeft u aangegeven een juridische onderbouwing te wensen van de mededeling dat

documenten openbaar zullen worden gemaakt na vaststelling van het Klimaatakkoord. Met onderhavig Wob-besluit kom ik aan uw verzoek tegemoet.

Om zo snel mogelijk te kunnen beslissen op uw verzoek heb ik besloten uw Wob-verzoek op te splitsen. Dit besluit heeft daardoor alleen betrekking op onderdeel 2 en 4 van uw Wob-verzoek. Op de overige onderdelen volgt een apart besluit.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Voor de relevante Wob-artikelen verwijs ik u naar de bijlage 1.

Inventarisatie documenten

Op basis van uw verzoek zijn in totaal 33 documenten aangetroffen. Deze documenten zijn opgenomen in een inventarislijst, die als bijlage 2 bij dit besluit is gevoegd. In dit besluit wordt verwezen naar de corresponderende nummers uit de inventarislijst, zodat per document duidelijk is wat is besloten. De documenten met nummers 15, 18, 22, 23, 25 en 29c zijn reeds openbaar. De Wob is niet van toepassing op reeds openbare documenten. De vindplaats van deze documenten staat aangegeven op de inventarislijst.

Besluit

Ik heb besloten (een deel van) de door u gevraagde informatie opgenomen in de documenten met nummers 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 19, 20, 21, 24, 26, 27, 28, 29, 29a, 29b en 30 niet openbaar te maken. Voor de motivering verwijs ik naar onderdeel Overwegingen van dit besluit.

Overwegingen

Allereerst wil ik u wijzen op het volgende. Ingevolge artikel 3, vijfde lid, van de Wob, wordt een verzoek om informatie ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11.

Het recht op openbaarmaking op grond van de Wob dient uitsluitend het publieke belang van een goede en democratische bestuursvoering. Het komt iedere burger in gelijke mate toe. Daarom kan ten aanzien van de openbaarheid geen onderscheid worden gemaakt naar gelang de persoon of de bedoeling of belangen van de verzoeker. Bij de te verrichten belangenafweging worden dan ook betrokken het algemene belang bij openbaarmaking van de gevraagde informatie en de door de weigeringsgronden te beschermen belangen, maar niet het specifieke belang van de verzoeker.

Evenmin kent de Wob een beperkte vorm van openbaarmaking. Dit betekent dat openbaarmaking van de gevraagde documenten uitsluitend aan u op grond van de Wob niet mogelijk is. Indien ik aan u de betreffende documenten verstrek, moet ik deze ook aan anderen geven indien zij daarom verzoeken. In dat licht vinden de onderstaande belangenafwegingen dan ook plaats.

Het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

Artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob voorziet in de behoefte om de Wob te kunnen toepassen in zeer verschillende, niet voorspelbare situaties. Het karakter van deze bepaling brengt mee dat onder bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel derden ook publiekrechtelijke lichamen worden begrepen. De bepaling mag er echter niet toe leiden dat bestuursorganen gegevens zouden mogen achterhouden omdat publicatie daarvan mogelijk een ongunstig licht zou werpen op het door hen gevoerde beleid of de kans op aanvaarding van het door hen voorgenomen beleid zou verkleinen. De belangen die hierbij in het geding zijn wegen niet op tegen het met de Wob beoogde publieke belang van het verstrekken van informatie. Een en ander neemt niet weg dat ook ministers, andere bestuurders en ambtenaren bij de aangelegenheid betrokken personen kunnen zijn, zeker als om informatie wordt gevraagd over aangelegenheden die henzelf betreffen. Hierbij is niet gedacht aan gevallen waarin van inbreuk op hun persoonlijke levenssfeer sprake is, maar aan zulke waarin het belang van het goed functioneren van het publiekrechtelijke lichaam waarvan zij deel uitmaken, in het geding is.

Een vrije en onbelemmerde uitwisseling van informatie, gedachten, argumenten en opvattingen om te komen tot een overeenkomst, is van belang voor het goed functioneren van het ministerie en de uitvoering van de overeenkomst door partijen. Openbaarmaking van de conceptovereenkomsten en e-mails en de daarin opgenomen wijzigingen en standpunten, doet afbreuk aan de bescherming van de vertrouwelijkheid waarin deze wijzigingen en standpunten zijn geformuleerd. Derden moeten erop kunnen vertrouwen dat in vertrouwelijkheid gewisselde standpunten niet openbaar worden gemaakt, omdat anders geen sprake kan zijn van een vrije en onbelemmerde uitwisseling daarvan. Openbaarmaking van deze informatie kan een partij, in de toekomst ervan weerhouden informatie aan het ministerie te verstrekken welke van belang is voor een het bereiken van een overeenkomst.

De verslagen en de voorstellen bevatten nog niet definitieve standpunten van ambtenaren en partijen en betreffen soms zelfs zeer ruwe versies van de uiteindelijke overeenkomst en de daarbij behorende toelichting. Voor deze documenten geldt in het bijzonder dat door openbaarmaking daarvan de vrije meningsvorming en het kunnen waarborgen dat betrokkenen in alle vrijheid en in vertrouwelijke sfeer hun gedachten en opvattingen kunnen uiten in het gedrang komt. Openbaarmaking van deze informatie kan in de toekomst het besluitvormingsproces en het overleg frustreren.

De benadeling bestaat uit het toebrengen van schade aan onderhandelingsprocessen. Het gaat om standpunten die gewisseld zijn in het

kader van het onderhandelingsproces om te komen tot een overeenkomst. Het schaadt de positie van de Staat en die van de partijen als de onderhandelingsstandpunten openbaar worden gemaakt voor het al dan niet komen tot een akkoord.

Bij mijn afweging heb ik een groter gewicht toegekend aan het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling, respectievelijk benadeling van de bij de onderhandeling betrokken partijen, dan aan het algemene belang dat is gediend met openbaarmaking van de gevraagde informatie. Nu de documenten inzicht bieden in - al dan niet daadwerkelijk in de onderhandelingen ingebrachte en al dan niet nadien gehandhaafde - interne standpunten van de aan de onderhandelingen deelnemende partijen en de daarvan deel uitmakende individuele personen, doet openbaarmaking daarvan afbreuk aan de bescherming van de vertrouwelijkheid waarin deze standpunten zijn geformuleerd. Ik acht het bovendien niet wenselijk om verslagen van onderhandelingen (onderdeel 2) of voorstellen voor overeenkomsten (onderdeel 4) openbaar te maken, als deze onderhandelingen nog niet afgerond zijn.

Echter, gezien de grote maatschappelijke impact van het klimaatbeleid is het kabinet bereid wel zoveel als mogelijk transparant te zijn over het verloop van de gesprekken om te komen tot een Klimaatakkoord (Kamerstukken I, 2018-2019, 34902, H). Zo snel mogelijk na afronding van een Klimaatakkoord is het kabinet daarom voornemens de verslagen openbaar te maken, daarbij rekening houdend met de zienswijzen die partijen hebben aangeleverd, naar aanleiding van een Eerste Kamer motie, die gericht is tot het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. In deze motie wordt de regering opgeroepen 'om alle verslagen van de vergaderingen van de klimaattafels en alle verslagen van het overkoepelende << Klimaatberaad >> openbaar te maken' (Kamerstukken I, 2018-2019, EK 34902,F). Hierbij zal rekening gehouden worden met de zienswijzen die partijen hebben aangeleverd. Dit betekent dat documenten die onder uw Wob-verzoek vallen later alsnog openbaar worden gemaakt.

Eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd. In de documenten met nummers 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 17, 19, 21, 26, 27, 28, 29, 29b, 30 staan persoonsgegevens, zoals namen. Ik ben van oordeel dat t.a.v. deze gegevens het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd, zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. Ik zal daarom deze informatie niet verstrekken.

Wijze van openbaarmaking

Dit besluit wordt geanonimiseerd op www.rijksoverheid.nl geplaatst. Zodra de verslagen voor het Klimaatberaad als uitvoering van de Eerste Kamer motie openbaar worden gemaakt, zullen wij u hiervan op de hoogte stellen.

Hoogachtend,

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,

namens deze:

mr. H.J.L.M. de Rooij

Plaatsvervangend Secretaris-Generaal

De bezwaarclausule

Een belanghebbende die bezwaar heeft tegen de weigering om informatie openbaar te maken kan binnen zes weken na de dag waarop dit is bekend gemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet door de indiener zijn ondertekend en bevat ten minste zijn naam en adres, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden waarop het bezwaar rust. Dit bezwaarschrift moet worden gericht aan de Minister van Economische Zaken, directie Wetgeving en Juridische Zaken, Postbus 20401, 2500 EK 's-Gravenhage. Dit besluit is verzonden op de in de aanhef vermelde datum.

Bijlage 1 – Relevante artikelen uit de Wob

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. document: een bij een bestuursorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat;
- b. bestuurlijke aangelegenheid: een aangelegenheid die betrekking heeft op beleid van een bestuursorgaan, daaronder begrepen de voorbereiding en de uitvoering ervan;
- c. intern beraad: het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid;
- d. niet-ambtelijke adviescommissie: een van overheidswege ingestelde instantie, met als taak het adviseren van een of meer bestuursorganen en waarvan geen ambtenaren lid zijn, die het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren adviseren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd. Ambtenaren, die secretaris of adviserend lid zijn van een adviesinstantie, worden voor de toepassing van deze bepaling niet als leden daarvan beschouwd;
- e. ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie: een instantie, met als taak het adviseren van één of meer bestuursorganen, die geheel of gedeeltelijk is samengesteld uit ambtenaren, tot wier functie behoort het adviseren van het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd;
- f. persoonlijke beleidsopvatting: een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van een of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten;
- g. milieu-informatie: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer;
- h. hergebruik: het gebruik van informatie die openbaar is op grond van deze of een andere wet en die is neergelegd in documenten berustend bij een overheidsorgaan, voor andere doeleinden dan het oorspronkelijke doel binnen de publieke taak waarvoor de informatie is geproduceerd;
- i. overheidsorgaan:
 - 1°. een orgaan van een rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld, of
 - 2°. een ander persoon of college, met enig openbaar gezag bekleed.

Artikel 10

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:

- a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
- b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
- c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
- d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in de artikelen 9, 10 en 87 van de Algemene verordening gegevensbescherming, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.

2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

- a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
- b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
- c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
- d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
- e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
- f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
- g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voorzover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.

4. Het eerste lid, aanhef en onder c en d, het tweede lid, aanhef en onder e, en het zevende lid, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing voorzover het milieu-informatie betreft die betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voorzover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.

5. Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.

6. Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.

7. Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voorzover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

- a. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
- b. de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.

8. Voorzover het vierde lid, eerste volzin, niet van toepassing is, wordt bij het toepassen van het eerste, tweede en zevende lid op milieu-informatie in aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.

Bijlage 2 – Inventarislijst

Naam: Klimaatakkoord [REDACTED], onderdeel 2 van het Wob-verzoek							
Nummer	Datum	Soort document	Onderwerp	Beoordeling	Wob	Afzender	Ontvanger
1.	05-04-2018	Verslag	Klimaatberaad, nr. 3	Geheel geweigerd	10.2.g, 10.2.e	-	-
2.	17-04-2018	Verslag	Klimaatberaad, nr. 4	Geheel geweigerd	10.2.g, 10.2.e	-	-
3.	23-04-2018	Verslag	Klimaatberaad Breed, nr. 2	Geheel geweigerd	10.2.g, 10.2.e	-	-
4.	24-05-2018	Verslag	Klimaatberaad – smal – met voorzitters	Geheel geweigerd	10.2.g, 10.2.e	-	-
5.	12-06-2018	Verslag	Klimaatberaad 8	Geheel geweigerd	10.2.g, 10.2.e	-	-
6.	26-06-2018	Verslag	Klimaatberaad, nr 10	Geheel geweigerd	10.2.g, 10.2.e	-	-
7.	03-07-2018	Verslag	Klimaatberaad	Geheel geweigerd	10.2.g, 10.2.e	-	-
8.	28-08-2018	Verslag	Klimaatberaad, nr. 11	Geheel geweigerd	10.2.g, 10.2.e	-	-
9.	04-09-2018	Verslag	Klimaatberaad, nr. 12	Geheel geweigerd	10.2.g, 10.2.e	-	-
10.	25-09-2018	Verslag	Klimaatberaad, nr. 13	Geheel geweigerd	10.2.g, 10.2.e	-	-
11.	04-10-2018	Verslag	Klimaatberaad, nr. 14	Geheel geweigerd	10.2.g, 10.2.e	-	-
12.	30-10-2018	Verslag	Kort verslag Klimaatberaad 30 oktober 2018	Geheel geweigerd	10.2.g	-	-
13.	16-11-2018	Verslag	Klimaatberaad smal d.d. 16 november 2018	Geheel geweigerd	10.2.g, 10.2.e	-	-
14.	27-11-2018	Verslag	Acties nav Klimaatberaad 27 november 2018	Geheel geweigerd	10.2.g, 10.2.e	-	-

Naam: Klimaatakkoord [REDACTED], onderdeel 4 van het Wob-verzoek							
15.	13-03-2018	Notitie	Verkenning Transitiepad Hoge Temperatuurwarmte (THT2050)	Reeds openbaar: https://www.klimaatakkoord.nl/binaries/klimaatakkoord/documenten/publicaties/2017/06/15/10-pager-industrie/Transitiepad+Hoge+Temperatuur+warmte+-+Industrie.pdf		-	-
16.	09-04-2018	Presentatie	Klimaat @ Energieakkoord	Geheel geweigerd	10.2.g	Niet-gouvernementele organisatie (hierna: ngo)	-
17.	23-04-2018	Presentatie	Industrietafel 23 april 2018	Geheel geweigerd	10.2.g, 10.2.e	EZK	-
18.	29-05-2018	Rapport	Vergelijking van Gas en Elektriteitsprijzen 2017	Reeds openbaar: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/05/29/vergelijking-van-gas-en-elektriteitsprijzen-2017		PwC	EZK
19.	14-06-2018	Presentatie	Kosteneffectieve maatregelpakketten industrie	Geheel geweigerd	10.2.g, 10.2.e	Ngo	-
20.	30-08-2018	Notitie	Voorstel Aanpak Industrietafel september-december 2018	Geheel geweigerd	10.2.g	-	-
21.	01-10-2018	Brief	Klimaatberaad	Geheel geweigerd	10.2.g, 10.2.e	Ngo	-
22.	05-10-2018	Brief	Kamerbrief kabinetsappreciatie voorstel voor hoofdlijnen van een Klimaatakkoord	Reeds openbaar: Klimaatakkoord.nl, zoek op: Kamerbrief kabinetsappreciatie voorstel voor hoofdlijnen van een Klimaatakkoord		EZK	Voorzitter Eerste Kamer
23.	12-10-2018	Brief	Kabinetsappreciatie van het "voorstel voor hoofdlijnen van het klimaatakkoord	Reeds openbaar: https://milieudefensie.nl/actueel/brief-aan-minister-wiebes-over-de-kabinetsappreciatie-		Natuur & Milieu	EZK

				van-het-klimaatakkoord-12-oktober-2018.pdf			
24.	22-10-2018	Presentatie	Presentatie industrietafel	Geheel geweigerd	10.2.g	EZK	-
25.	Oktober 2018	Rapport	Analyse van het invoeren van een CO2-minimumprijs voor de industrie	Reeds openbaar: https://www.ce.nl/publicaties/download/2628		CE	-
26.	30-10-2018, 11:08	E-mail	CO2 prijs DNB en Europese Rekenkamer over CCS	Geheel geweigerd	10.2.g, 10.2.e	Ngo	EZK
27.	16-11-2018	Presentatie	Transitiepad voor de Nederlandse industrie tot 2030	Geheel geweigerd	10.2.g, 10.2.e	Ngo	-
28.	19-11-2018	Notitie	CO2- of energiegerelateerde heffing - conceptvormgeving	Geheel geweigerd	10.2.g	EZK	-
29.	29-11-2018, 12:43	E-mail	Input NGO's tbv industrie bespreking vrijdag a.s.	Geheel geweigerd	10.2.g, 10.2.e	Ngo	EZK
a.	29-11-2018	Bijlage	Discussiestuk richting Industrieakkoord NGO's	Geheel geweigerd	10.2.g	Ngo	EZK
b.	14-06-2018	Bijlage	Kosteneffectieve maatregelpakketten industrie	Geheel geweigerd	10.2.g, 10.2.e	Ngo	EZK
c.	28-11-2018	Bijlage	Succesvol klimaatakkoord vraagt gedurfde instrumenten	Reeds openbaar: https://milieudedefensie.nl/actueel/201128-esb-artikel-pols-wesselink-oulahsen.pdf		Ngo	EZK
30.	10-12-2018	Notitie	Uitvoeringstoets en monitoring industrieplannen	Geheel geweigerd	10.2.g, 10.2.e	RVO	EZK